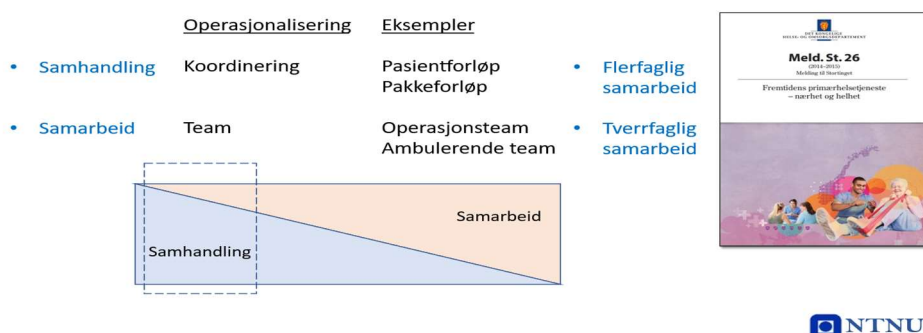

Forskjellen på samhandling og samarbeid – kan det også representere et digitalt paradigmeskifte?

Det er to begreper som mange blander sammen. Vi hadde ikke hatt to ord hvis de betydde det samme (ifølge språkforskere).

Vi har hatt en samhandlingsreform (St.meld. 47 (2012) – "Rett behandling, på rett sted, til rett tid". Stortingsmelding 26 (2014-2015) beskriver på sin side at behovet fremover blir å styrke samarbeid gjennom dannelse av team.

Hva er forskjellen på samarbeid og samhandling?

NTNU

Samhandling handler om koordinering av tjenester i et pasientforløp, eng: Care coordination. Både svenske og danske publikasjoner bruker termen care coordination om samhandling. En annen brukt betegnelse er sekvensielle pasientforløp. Samhandling blir også beskrevet som flerfaglig samarbeid = interdisciplinary collaboration. Et eksempel er pasientforløp mellom sykehus og kommune. Pakkeforløp er det siste tilskuddet. Forløp er meldingsdrevet. Forløp stopper opp eller forsinkes hvis ikke meldinger går foran.

Samarbeid i helsetjenesten handler om å arbeide i team. Man har et felles gruppeansvar. Skiller seg fra koordinering ved at helseopplysninger oftest deles i sanntid – synkront i motsetning til asynkront som ved samhandling. Også beskrevet som tverrfaglig samarbeid = multidisciplinary collaboration.

Demografiske endringer presser på for et paradigmeskifte

Utfordringene med samhandling kom etter en økende organisatorisk segmentering/spesialisering av tjenestene før tusenårsskiftet, i litteraturen omtalt som fragmenterte systemer.

På en annen side uttrykker økning i behovet for teamsamarbeid endringer i pasientpopulasjonen. Det som utfordrer helsetjenestene nå, er økningen av innbyggere med flere kroniske sykdommer og skrøpelige eldre. Ingen tjeneste greier å dekke bredden av behovene til disse gruppene. Vi står her ved et begynnende paradigmeskifte, selv om det gjenstår mye mht. forbedring av samhandling.

Det er ikke et skarpt skille mellom samhandling og samarbeid. De utfyller hverandre. (Jf. figur). Det er likevel tydelig i offentlige dokumenter og forskning et ønske om en vridning mot høyre, dvs. et behov for mer teamarbeid (St. meld 26). Teams har imidlertid i dag liten digital støtte selv i de mest avanserte internasjonale EPJ-systemene. Regelverket er også mangelfullt i forhold til samarbeid i team. Ønsket om mer bruk av team skyldes de gode resultatene det gir for innbyggere med flere kroniske sykdommer og skrøpelige eldre.